

EKOSTOPA SPOTŘEBY

Spočítali jsme pro vás **EKOLOGICKOU STOPU** vybraných věcí a aktivit. Dozvíte se tak například, zda je lepší ...

- ... jíst jablko vypěstované na jižní Moravě nebo dovezené z Nového Zélandu.
- ... koupat se ve vaně nebo používat sprchu.
- ... používat jednorázové pleny nebo pleny textilní.
- ... umývat nádobí pod tekoucí vodou nebo v myčce.

Každý z nás může něco udělat. Je to snadné. Svoji ekologickou stopu můžete snížit i jen lehkou změnou životního stylu a můžete začít hned dnes! Třeba cestou do práce, do školy nebo divadla.

Více na www.hraozemi.cz

CO JE TO EKOLOGICKÁ STOPA?

Ekologická stopa neboli ekostopa je měřítkem toho, kolik produktivní země a vody potřebuje jedinec, město, stát či civilizace k zajištění svých potřeb zdrojů a k zneškodnění odpadů, které vyprodukuje při využívání současných technologií a současném stavu poznání.

Ekologická stopa je vyjádřena v plošném měřítku tzv. **globálními hektary (gha)**. Každá jednotka odpovídá jednomu hektaru **biologicky produktivních ploch** s globálně průměrnou produktivitou. Jako biologicky produktivní plochy jsou označovány plochy souše a vodních ekosystémů, tzn. plochy s výraznou fotosyntetickou aktivitou a akumulací biomasy.

KOLIK PLANET POTŘEBUJEME? ... ANEB MÁME JEDNU PLANETU PRO ŽIVOT

Průměrná ekostopa v České republice je 5,3 globálních hektarů na osobu. Celosvětově je však k dispozici pouhých 2,1 biologicky produktivních hektarů na osobu. Znamená to, že průměrný občan České republiky potřebuje k zajištění svých potřeb 2,5 planety.

Naše spotřeba tak výrazně překračuje regenerační schopnost Země.

Česká republika se v současnosti řadí mezi 15 zemí celého světa, které zatěžují planetu nejvíce.

Obrázek níže znázorňuje průměrnou ekostopu v globálních hektarech na osobu vybraných částí světa. Pokud uvedené hodnoty ekostop vydělíme hodnotou 2,1, zjistíme, kolik planet je potřeba k pokrytí veškerých potřeb v jednotlivých částech světa.

Afrika	1,4 gha	
Asie a Tichomoří	1,6 gha	
Blízký východ a cent. Asie	2,3 gha	
Latinská Amerika a Karibik	2,4 gha	
Evropa (země mimo EU)	3,5 gha	
Země EU	4,7 gha	
Severní Amerika	9,2 gha	

V současné době v zemích žijících na dluh žije 80 procent světové populace.

RÁDI BYSTE SNÍŽILI SVOJI EKOLOGICKOU STOPU A NEVÍTE JAK? ZJISTĚTE SI TO NA WWW.HRAOZEMI.CZ!

Na webových stránkách www.hraozemi.cz jsme pro vás umístili novou interaktivní aplikaci s kalkulací ekostop vybraných věcí a činností v oblastech osvětlení, hygieny, elektroniky, cesty do práce, nápojových obalů apod. U každé vybrané aktivity si snadno zjistíte hodnotu ekologické stopy konkrétní věci/činnosti, např. ekostopu klasické žárovky a úsporné zářivky, ekostopu klasických plen látkových, plen jednorázových a ekoplen. Aplikace kromě grafického znázornění vypočtených ekostop obsahuje i výchozí předpoklady a vstupní data využitá k jejich výpočtu.

Na www.hraozemi.cz najdete informace, které vám poslouží ke zhodnocení ekologické náročnosti vašeho životního stylu a zároveň zde najdete řadu návodů a rad.

VÍTE ŽE:

- ... ekologická stopa automobilu je až 6krát větší než ekologická stopa autobusu
- ... při sprchování spotřebujete 2,5krát méně vody než při běžné koupeli ve vaně
- ... ruční mytí nádobí pod tekoucí vodou v porovnání s myčkou má zhruba 1,5x větší dopad na životní prostředí
- ... používání jednorázových plen zanechává až 7krát větší ekologickou stopu než pleny látkové
- ... jablka přepravená do Čech až z dalekého Nového Zélandu zanechávají až 11x větší ekologickou stopu než jablka vypěstovaná u místního pěstitele
- ... klasická 60W žárovka má až 4krát větší ekologickou stopu než kompaktní zářivka
- ... ekologická stopa plazmové televize je až 14x větší než u LCD televize

KALKULÁTOR OSOBNÍ EKOLOGICKÉ STOPY - dotazník k prvnímu odhadu vaší ekostopy („first scan“)

Do prázdné kolonky přepište body odpovídající vaší odpovědi. Dále s nimi proveďte početní operaci podle vzorce pod každou částí dotazníku.

Body určují míru zátěže vašeho životního stylu na životní prostředí. 1 bod odpovídá 1 globálnímu hektaru na osobu. Závěrečným součtem tak získáte svoji vlastní ekologickou stopu.

A. Základní informace a spotřeba potravin				
Číslo otázky	Znění otázky	Odpovědi	Body	Zde zazn. vaši volbu
1.	Kolik je vám let?	méně než 13	0,8	
		13-20 let	1,2	
		21-35 let	1	
		36-50 let	0,9	
		51-65 let	0,8	
		více než 65 let	0,7	
2.	Pohlaví	muž	1	
		žena	0,9	
3.	Jak často konzumujete produkty živočišné výroby (hovězí maso, vepřové, kuřecí, ryby, vejce, mléčné výrobky)?	téměř pokaždé (maso, vejce/mléčné výrobky prakticky v každém jídle)	1,6	
		velmi často (maso denně)	1,4	
		často (maso jednou nebo dvakrát týdně)	1,2	
		příležitostně (žádné maso popř. jen výjimečně, konzumace vajíček a mléčných výrobků prakticky denně)	1	
		velmi málo (žádné maso a vajíčka/mléčné výrobky několikrát týdně)	0,8	
nikdy	0,6			
4.	Jaká část potravin, které konzumujete, je průmyslově zpracována a balena?	větší část potravin, které konzumují, je průmyslově zpracována a balena	1,1	
		zhruba polovina	1	
		velmi málo, větší část potravin není průmyslově zpracována ani balena	0,9	

5.	Jaká část potravin, které konzumujete, je importována ze zahraničí?	většina	1,1	
		menšina	1	
		dávám přednost české produkci	0,9	
		dávám přednost místním a regionální produkci a domácím biopotravinám	0,8	
6.	Kolik potravin ve srovnání s vrstevníky konzumujete?	mnohem více	1,3	
		více	1,1	
		zhruba stejně	1	
		méně	0,9	
		mnohem méně	0,8	

Výsledek kategorie A (ot. 1 x ot. 2 x ot. 3 x ot. 4 x ot. 5 x ot. 6) =

B. Bydlení				
Číslo otázky	Znění otázky	Odpovědi	Body	Zde zazn. vaši volbu
7.	Jaká je velikost vašeho obydlí (m ²)?	200 a více	6,2	
		130-200	3,5	
		90-130	2,4	
		60-90	1,6	
		30-60	0,9	
		30 a méně	0,5	

8.	Který typ bydlení nejlépe odpovídá vašemu obydlení/domovu?	byt ve víceposchodovém panelovém či činžovním domě	1,5	
		řadový domek (2-4 byty)	1,7	
		samostatný dům	1,8	
		pasivní, nízkoenergetický, "zelený" dům	0,9	
9.	Jaký typ vytápění používáte ve svém domově?	pouze elektřina	1,2	
		elektřina a obnovitelné zdroje energie (např. dřevo)	0,9	
		pouze uhlí	1	
		uhlí + obnovitelné zdroje energie	0,7	
		pouze zemní plyn	0,6	
		plyn + obnovitelné zdroje energie	0,4	
		ventrální (dálkové) vytápění	1,1	
obnovitelné zdroje energie	0,2			
10.	Které město má podnebí nejvíce podobné vašemu městu?	Praha	1	
		Liberec	1,1	
		Znojmo	0,9	
11.	Používáte ve svém obydlení energeticky úsporné spotřebiče (třída A nebo vyšší)?	prakticky nepoužívám	0,5	
		částečně	0,4	
		používám převážně úsporné spotřebiče	0,3	
12.	Kolik osob žije ve vaší domácnosti?	(zadat počet, např. 2)		
Výsledek kategorie B (ot. 7 x ot. 8 x ot. 9 x ot. 10 + ot. 11) / ot. 12 =				

C. Doprava				
Číslo otázky	Znění otázky	Odpovědi	Body	Zde zazn. vaši volbu
13.	Kolik km ujedete v průměru týdně veřejnou dopravou (metro, autobus, tramvaje, trolejbus, vlak, ...)?	300 km a více	0,3	
		100-300	0,1	
		50-100	0,05	
		1-50	0,01	
		0	0	
14.	Kolik km ujedete v průměru týdně automobilem (jako řidič či spolujezdec)?	500 km a více	5,3	
		300-500	3,2	
		150-300	1,8	
		50-150	0,7	
		1-50	0,1	
		vůbec nejedíte (přeskočte k otázce č. 18)	0	
15.	Jakou průměrnou spotřebu má váš automobil nebo automobil, kterým zpravidla cestujete s někým jiným (l/100 km)?	více než 15 l	0,5	
		9-15	0,3	
		6.5-9	0,2	
		4.5-6.5	0,15	
		méně než 4.5 l	0,1	

16.	Jak často cestujete automobilem společně s někým dalším?	téměř nikdy	1,7	
		příležitostně	1,1	
		často	0,8	
		velmi často	0,7	
		téměř vždy	0,6	
17.	Váš automobil nebo automobil, kterým zpravidla cestujete s někým jiným, má pohon na?	benzin/naftu	1	
		plyn	0,8	
18.	Kolik km ujedete v průměru týdně na motorce (jako řidič či spolujezdec)?	150 a více	2,1	
		50-125	0,8	
		25-50	0,4	
		1-25	0,1	
		vůbec nejedíte (přeskočte k otázce č. 21)	0	
19.	Jakou průměrnou spotřebu má vaše motorka nebo motorka, na které zpravidla cestujete s někým jiným (l/100 km) ?	více než 8	0,01	
		5.5-8	0,07	
		4-5.5	0,05	
		3-4	0,04	
		méně než 3	0,02	

20.	Jak často cestujete na motorce společně s někým dalším	nikdy	1	
		příležitostně	0,9	
		často	0,7	
		velmi často	0,6	
		téměř vždy	0,5	
21.	Kolik hodin ročně přibližně nalétáte letadlem?	100 hod	2,2	
		25 hod	0,6	
		10 hod	0,2	
		3 hod	0,1	
		nelétám	0	

Výsledek sekce C (ot. 13 + ot. 14 x ot. 15 x ot. 16 x ot. 17 + ot. 18 x ot. 19 x ot. 20 + ot. 21) =

D. Zboží				
Číslo otázky	Znění otázky	Odpovědi	Body	Zde zazn. vaši volbu
22.	Třídíte odpady, které vznikají ve vaší domácnosti?	netřídím	1,8	
		třídím jednu složku	1,7	
		třídím papír, plasty, sklo	1,4	
		třídím i další složky (bioodpad, tetrapak, atp.)	1,1	

Výsledek sekce D (ot. 22 x výsledek B + výsledek C) =

Jednotlivé výsledky si přepište do zelené tabulky na poslední straně.

Výsledek	
Kategorie	Skóre
Základní informace a potraviny	
Bydlení	
Doprava	
Zboží a služby	
Vaše celková ekostopa (sekce A + B + C + D) =	

Děkujeme, že se zajímáte!

Pokud vydělíte Vaši ekostopu hodnotou 2,1, zjistíte kolik planet bychom potřebovali, kdyby žil každý jako vy.

ZDROJ:

- WWF International, Living Planet Report 2008
(odkaz: www.panda.org/livingplanet).

www.hraozemi.cz

